

(... продължава от стр. 3)

В район "Младост" живеят около 15000 роми, разделени в два микрорайона - 15 и 16. Те обитават около 3000 жилищни постройки, от които само 500 са построени законно и имат нужната документация, доказваща това. Останалите роми са разположени от двете страни на канал-сметище.

Предложенията на ромските активисти от Варна визират създаване на Консултативен съвет за консултативно-правно подпомагане на ромите. Тази тенденция за създаване на подобни съвети се стимулира от частични проекти за решаване проблемите на ромското население в областта на незаконното строителство. За съжаление подобен подход решава също частично въпросите на тази етническа група в една наистина деликатна сфера - сградостроителните планове на техните квартали.

Проблемите на ромите не са само в областта на жилищното им устройство. Без да подценяваме този въпрос, можем да искаме едно по-цялостно решаване и един по-комплексен подход. Това е общинската програма за работа с ромите - ОПРР, която трябва да се приеме след обстойно обсъждане от представителите на цялата общност в града и региона. Националната кръгла маса в Стара Загора се занимава точно с това. Програмата "1000 дни" очертава шест направления за работа, в които трябва да се създаде комплексната програма за работа с ромите във всяка отделна община. В големите градове подобни програми ще се приемат и в районите като тези в "Младост" - Варна или "Филиповци" и "Факултета" в София и т.н.

Наличието на много НПО, фондации и асоциации сред ромското население и присъствието на неромски НПО, които работят с ромска проблематика, затруднява вземането на конкретни решения от страна на общината. Общинското ръководство ще може да работи по-спокойно с един партньор от страна на ромите. Това е Ромският Обществен съвет, който трябва да се създаде от активистите на това население във всяка отделна община и в кварталите на по-големите градове. Той не изключва участието на другите НПО в обществения живот на ромите, а само слага ред в отношенията на тези хора със

структурите на държавната власт. РОС-ъветите са новите устойчиви структури сред тази общност и се регистрират като НПО. Тяхната "шапка" са Регионалните /окръжни/ или областни РОС... Следващото стъпало е Националният РОС. Той се явява легитимното ръководство на Асоциацията на Неправителствените Ромски Организации - А Н Р О. Така всичко си отива по местата. Всеки РОС може да говори от името на ромите, живеещи в региона, в който е създаден. РОС - Варна иницира общинската програма за работа с ромите в града и региона. Тя ще се приеме на специална дискусия с общинското ръководство и стопанския, културния и обществен-политическия елит на града. Той става и гарант за необратимостта на започналите демократични промени в процеса на решаване проблемите на ромите в условията на прехода към демокрация. Общинските програми за работа с ромите ще се "проектират" в националната програма. Определените задачи за решаване ще се групират в очертаните шест направления за работа в програмата "1000 дни". Тя ще позволи на всички общини да гледат с еднакви критерии и от един и същи ъгъл на ромската проблематика, което ще позволи унифицирането на подхода на правителството и държавата. Всяка община може да погледне по различен начин на приоритетите в своята програма, но не може да излезе извън рамките на програмата "1000 дни". Този елемент ще създаде желязна дисциплина в планирането и не може да не повлияе положително и на реалното изпълнение на ОПРР.

Втори елемент е обвързването на ОПРР с общинския бюджет. За много хора това сигурно ще прозвучи предизвикателно. Условията на валутен борг ще затруднят общините да отделят средства за решаване проблемите на ромите. Известно е, че само 15% от 257 общини имат възможност да се самофинансират напълно. Останалите са на субсидии. Въпреки всичко обвързването с общинските бюджети е належащо, за да се знае цената на прехода и да може тя да се планира в националния бюджет. За да стане това е нужно този процес да се отрази в общинския, регионалния, областния и т.н. С това се внася яснота. Легитимират се проблемите на ромите и се търси

по-точно избора за финансиране на комплексната програма за работа с ромите. Ако общината е в критично състояние, тя може да го отрази в едно писмо. Фактът, че е приела своята програма и има екип за нейното управление, дава възможност на РОС от града да търси по-свободно финансиране от третия сектор. Никой няма да откаже да помогне, ако има ОПРР с целеви проекти в областта на социалната сфера, здравеопазването, културата и образованието, интеграцията и т.н. Така се слага малко ред и в работата на НПО с ромите. Всеки проект, засягащ тази етническа група, ще се съобразява с ОПРР в съответната община и ще има в предвид мнението на РОС, който се явява легитимен представител на ромите в региона. Това ще стесни хоризонта за изява на соловите играчи от различните НПО, фондации и асоциации, които се наредиха в мътните условия на прехода към демокрация. Всяка НПО има право да се свързва по-тясно с асоциацията на ромските организации - А Н Р О, ако го пожелае. Естествено е работата на ОПРР да коригира донякъде дейността на отделните НПО, без да нарушава тяхната автономност. По-важните НПО с национално значение ще коригират своята дейност с националната програма за работа с ромите в България. Така ръководството на Асоциацията - А Н Р О - ще заеме своето естествено място в обществен-политическия живот на страната. Представителите на АНРО ще влязат в министерствата, за да работят по реализацията на Националната програма за работа с ромите. Естествено е те да намерят място и в областните управления, в общините, в УС на по-важните НПО, във фонд "Земеделие" и т.н. Неестествено би било обратното...

В седмата година на демокрацията не бива да позволяваме аматьорски подход при решаване на толкова сложен комплекс от проблеми, като тези на ромите. Амбициозната програма за управление на обществото до 2001-та година задължава всички да търсим най-ефективните методи и средства за излизане от кризата. Програмата "1000 дни" идва тъкмо навреме и е редно да получи реално приложение. Всяка община или голям район може да започне експерименталното прилагане на тази програма.